



**CHƯƠNG III**  
**VIỆT NAM TỪ NĂM 1945 ĐẾN NĂM 1954**

**BÀI 17**  
**NUỚC VIỆT NAM DÂN CHỦ CỘNG HÒA**  
**TỪ SAU NGÀY 2-9-1945 ĐẾN TRƯỚC**  
**NGÀY 19-12-1946**

# BÀI 17: NƯỚC VIỆT NAM DÂN CHỦ CỘNG HÒA TỪ SAU NGÀY 2-9-1945 ĐẾN TRƯỚC NGÀY 19-12-1946

## MỤC TIÊU BÀI HỌC

- 1. Kiến thức:** học sinh nắm được các nội dung:
  - Tình hình nước ta sau cách mạng tháng Tám (khó khăn to lớn và thuận lợi cơ bản)
  - Kết quả đạt được trong những năm đầu xây dựng chính quyền cách mạng; giải quyết nạn đói; nạn dốt và khó khăn về tài chính.
- 2. Tư tưởng:** Bồi dưỡng lòng yêu nước, tinh thần độc lập dân tộc, niềm tin và tự hào vào sự lãnh đạo của Đảng và lãnh tụ Hồ Chí Minh.
- 3. Kỹ năng:** Phân tích, nhận định và đánh giá tình hình đất nước sau cách mạng tháng Tám.

# BÀI 17: NƯỚC VIỆT NAM DÂN CHỦ CỘNG HÒA TỪ SAU NGÀY 2-9-1945 ĐẾN TRƯỚC NGÀY 19-12-1946

## NỘI DUNG KIẾN THỨC CẦN TÌM HIỂU

I. Tình hình nước ta sau Cách Mạng tháng Tám năm 1945.

II. Bước đầu xây dựng chính quyền Cách mạng, giải quyết nạn đói, nạn dốt và khó khăn về tài chính

III. Đấu tranh chống ngoại xâm và nội phản, bảo vệ chính quyền cách mạng

# BÀI 17: NƯỚC VIỆT NAM DÂN CHỦ CỘNG HÒA TỪ SAU NGÀY 2-9-1945 ĐẾN TRƯỚC NGÀY 19-12-1946

## I. TÌNH HÌNH NƯỚC TA SAU CÁCH MẠNG THÁNG TÁM NĂM 1945

### 1. Khó khăn

Em hãy cho biết tình hình nước ta sau Cách mạng tháng Tám năm 1945 gặp những khó khăn gì?

# BÀI 17: NƯỚC VIỆT NAM DÂN CHỦ CỘNG HÒA TỪ SAU NGÀY 2-9-1945 ĐẾN TRƯỚC NGÀY 19-12-1946

## I. TÌNH HÌNH NƯỚC TA SAU CÁCH MẠNG THÁNG TÁM NĂM 1945

### 1. Khó khăn

#### a. Chính trị

- Vĩ tuyến 16 trở ra Bắc:  
20 vạn quân Trung Hoa  
dân quốc kéo theo tay  
sai Việt Quốc, Việt Cách  
nhằm cướp chính quyền.



**20 VẠN QUÂN TRUNG  
HÒA DÂN QUỐC**

# BÀI 17: NƯỚC VIỆT NAM DÂN CHỦ CỘNG HÒA TỪ SAU NGÀY 2-9-1945 ĐẾN TRƯỚC NGÀY 19-12-1946

## I. TÌNH HÌNH NƯỚC TA SAU CÁCH MẠNG THÁNG TÁM NĂM 1945

### 1. Khó khăn

#### a. Chính trị

- Vĩ tuyến 16 trở vào Nam: Quân Anh tạo điều kiện cho Pháp quay trở lại xâm lược.
- Cả nước còn 6 vạn quân Nhật chờ giải giáp.

HƠN 1 VẠN QUÂN ANH



QUÂN PHÁP





# BÀI 17: NƯỚC VIỆT NAM DÂN CHỦ CỘNG HÒA TỪ SAU NGÀY 2-9-1945 ĐẾN TRƯỚC NGÀY 19-12-1946

## I. TÌNH HÌNH NƯỚC TA SAU CÁCH MẠNG THÁNG TÁM NĂM 1945

### 1. Khó khăn

#### a. Chính trị

- Vĩ tuyến 16 trở vào Nam:  
Quân Anh tạo điều kiện  
cho Pháp quay trở lại xâm  
lược. Bọn phản động ngóc  
đầu dậy chống phá cách  
mạng.

- Cả nước còn 6 vạn quân  
Nhật chờ giải giáp.





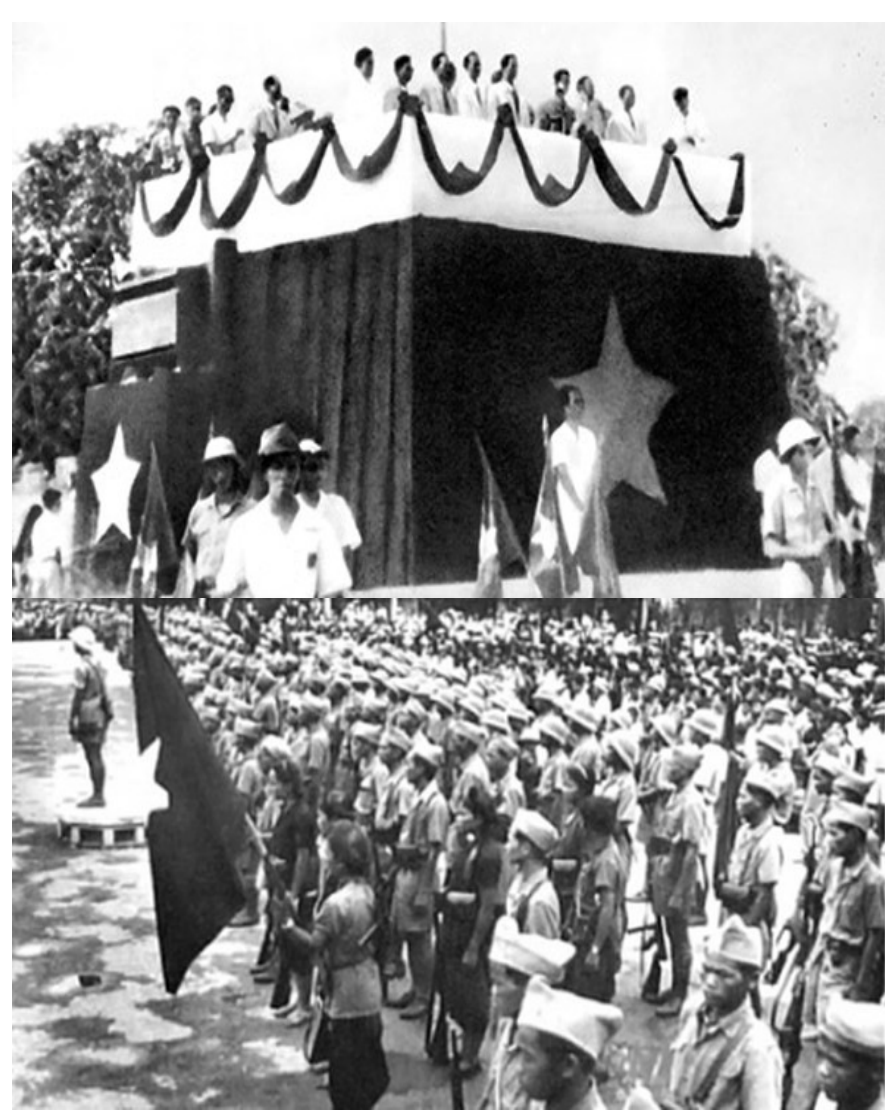
# BÀI 17: NƯỚC VIỆT NAM DÂN CHỦ CỘNG HÒA TỪ SAU NGÀY 2-9-1945 ĐẾN TRƯỚC NGÀY 19-12-1946

## I. TÌNH HÌNH NƯỚC TA SAU CÁCH MẠNG THÁNG TÁM NĂM 1945

### 1. Khó khăn

#### a. Chính trị

- Chính quyền cách mạng vừa thành lập còn non trẻ, lực lượng vũ trang còn yếu.



# BÀI 17: NƯỚC VIỆT NAM DÂN CHỦ CỘNG HÒA TỪ SAU NGÀY 2-9-1945 ĐẾN TRƯỚC NGÀY 19-12-1946

## I. TÌNH HÌNH NƯỚC TA SAU CÁCH MẠNG THÁNG TÁM NĂM 1945

### 1. Khó khăn

#### a. Chính trị

#### b. Kinh tế

- Nông nghiệp bị chiến tranh tàn phá, nạn đói năm 1945 chưa được khắc phục.



**Nạn đói 1945**

# BÀI 17: NƯỚC VIỆT NAM DÂN CHỦ CỘNG HÒA TỪ SAU NGÀY 2-9-1945 ĐẾN TRƯỚC NGÀY 19-12-1946

## I. TÌNH HÌNH NƯỚC TA SAU CÁCH MẠNG THÁNG TÁM NĂM 1945



*Mục sư Lê Văn Thái, nguyên Hội trưởng Hội thánh Tin lành Việt Nam thời kỳ 1942-1960 viết lại: "Tôi thường nghe tiếng rên xiết của những người sắp chết, thấy những đống thịt quần quại gần những xác chết, nơi này 5-3 xác chết, chỗ khác từng đống người sống nằm lẫn với người chết. Trên những đoàn xe bò đầy những xác chết, mỗi xe chỉ phủ một chiếc chiếu, trong những cái hầm mấy trăm xác chết mới lấp một lần. Một vài lá cải thối trong đống rác, một vài hạt cơm đổ bên cạnh vò nước gạo thì họ kéo nhau từng lũ đến tranh cướp".*

# BÀI 17: NƯỚC VIỆT NAM DÂN CHỦ CỘNG HÒA TỪ SAU NGÀY 2-9-1945 ĐẾN TRƯỚC NGÀY 19-12-1946

## I. TÌNH HÌNH NƯỚC TA SAU CÁCH MẠNG THÁNG TÁM NĂM 1945

### 1. Khó khăn

#### a. Chính trị

#### b. Kinh tế

- Công nghiệp chưa được phục hồi.
- Ngân sách nhà nước trống rỗng, chính quyền cách mạng chưa quản lý được ngân hàng Đông Dương. Bọn THDQ tung ra nhiều loại tiền mất giá



# BÀI 17: NƯỚC VIỆT NAM DÂN CHỦ CỘNG HÒA TỪ SAU NGÀY 2-9-1945 ĐẾN TRƯỚC NGÀY 19-12-1946



**ĐỒNG TIỀN ĐÔNG DƯƠNG VÀ TIỀN QUẠM KIM CỦA QUÂN  
TRUNG HOA DÂN QUỐC**

# BÀI 17: NƯỚC VIỆT NAM DÂN CHỦ CỘNG HÒA TỪ SAU NGÀY 2-9-1945 ĐẾN TRƯỚC NGÀY 19-12-1946

## I. TÌNH HÌNH NƯỚC TA SAU CÁCH MẠNG THÁNG TÁM NĂM 1945

### 1. Khó khăn

a. Chính trị

b. Kinh tế

c. Văn hóa giáo dục

- Tàn dư văn hóa lạc hậu của chế độ thực dân phong kiến nặng nề.
- Hơn 90 % dân số không biết chữ.

# BÀI 17: NƯỚC VIỆT NAM DÂN CHỦ CỘNG HÒA TỪ SAU NGÀY 2-9-1945 ĐẾN TRƯỚC NGÀY 19-12-1946

## I. TÌNH HÌNH NƯỚC TA SAU CÁCH MẠNG THÁNG TÁM NĂM 1945



**RƯỢU CHÈ, NGHIỆN HÚT**



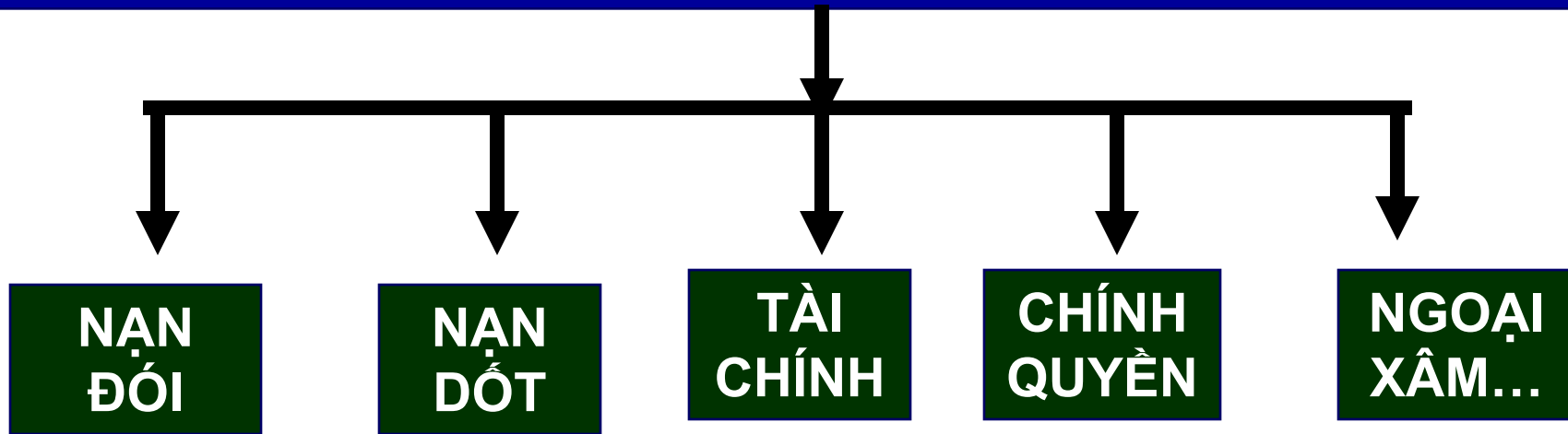
# BÀI 17: NƯỚC VIỆT NAM DÂN CHỦ CỘNG HÒA TỪ SAU NGÀY 2-9-1945 ĐẾN TRƯỚC NGÀY 19-12-1946

## I. TÌNH HÌNH NƯỚC TA SAU CÁCH MẠNG THÁNG TÁM NĂM 1945

### 1. Khó khăn

# BÀI 17: NƯỚC VIỆT NAM DÂN CHỦ CỘNG HÒA TỪ SAU NGÀY 2-9-1945 ĐẾN TRƯỚC NGÀY 19-12-1946

## NHỮNG KHÓ KHĂN CỦA NƯỚC VNDCCH SAU CÁCH MẠNG THÁNG TÁM



**ĐẶT NƯỚC TRONG TÌNH THỂ “NGÀN CÂN TREO SỢI TÓC”**

# BÀI 17: NƯỚC VIỆT NAM DÂN CHỦ CỘNG HÒA TỪ SAU NGÀY 2-9-1945 ĐẾN TRƯỚC NGÀY 19-12-1946

## I. TÌNH HÌNH NƯỚC TA SAU CÁCH MẠNG THÁNG TÁM NĂM 1945

1. Khó khăn
2. Thuận lợi

**Những thuận lợi cơ bản của nước ta sau  
Cách mạng tháng Tám năm 1945?**

# BÀI 17: NƯỚC VIỆT NAM DÂN CHỦ CỘNG HÒA TỪ SAU NGÀY 2-9-1945 ĐẾN TRƯỚC NGÀY 19-12-1946

## I. TÌNH HÌNH NƯỚC TA SAU CÁCH MẠNG THÁNG TÁM NĂM 1945

### 1. Khó khăn

### 2. Thuận lợi

- Nhân dân ta đã giành được quyền làm chủ. Gắn bó với chế độ.
- Cách mạng nước ta có Đảng, đứng đầu là Chủ tịch Hồ Chí Minh lãnh đạo



# BÀI 17: NƯỚC VIỆT NAM DÂN CHỦ CỘNG HÒA TỪ SAU NGÀY 2-9-1945 ĐẾN TRƯỚC NGÀY 19-12-1946

## I. TÌNH HÌNH NƯỚC TA SAU CÁCH MẠNG THÁNG TÁM NĂM 1945

### 1. Khó khăn

### 2. Thuận lợi

- Hệ thống xã hội chủ nghĩa hình thành, phong trào giải phóng dân tộc phát triển.



**HỆ THỐNG XÃ HỘI CHỦ NGHĨA**

# **BÀI 17: NƯỚC VIỆT NAM DÂN CHỦ CỘNG HÒA TỪ SAU NGÀY 2-9-1945 ĐẾN TRƯỚC NGÀY 19-12-1946**

**I. TÌNH HÌNH NƯỚC TA SAU CÁCH MẠNG  
THÁNG TÁM NĂM 1945**

**II. BƯỚC ĐẦU XÂY DỰNG CHÍNH QUYỀN  
CÁCH MẠNG, GIẢI QUYẾT NAN ĐÓI, NAN  
DỔT VÀ KHÓ KHĂN VỀ TÀI CHÍNH**

**BÀI 17: NƯỚC VIỆT NAM DÂN CHỦ CỘNG HÒA  
TỪ SAU NGÀY 2-9-1945 ĐẾN TRƯỚC NGÀY 19-12-1946**

**II. BƯỚC ĐẦU XÂY DỰNG CHÍNH QUYỀN  
CÁCH MẠNG, GIẢI QUYẾT NẠN ĐÓI, NẠN  
DỐT VÀ KHÓ KHĂN VỀ TÀI CHÍNH**

**1. Xây dựng chính quyền cách mạng**

**a. Chính trị**

**Để xây dựng và củng cố chính quyền cách mạng cần phải làm gì? Ý nghĩa của cuộc tuyển cử đầu tiên?**



# BÀI 17: NƯỚC VIỆT NAM DÂN CHỦ CỘNG HÒA TỪ SAU NGÀY 2-9-1945 ĐẾN TRƯỚC NGÀY 19-12-1946

## II. BƯỚC ĐẦU XÂY DỰNG CHÍNH QUYỀN CÁCH MẠNG, GIẢI QUYẾT NẠN ĐÓI, NẠN DỐT VÀ KHÓ KHĂN VỀ TÀI CHÍNH

### 1. Xây dựng chính quyền cách mạng

#### a. Chính trị

- **6/1/1946: Tổng tuyển cử bầu quốc hội.  
Bầu được 333 đại biểu.**

**BÀI 17: NƯỚC VIỆT NAM DÂN CHỦ CỘNG HÒA  
TỪ SAU NGÀY 2-9-1945 ĐẾN TRƯỚC NGÀY 19-12-1946**



**TỔNG TUYỂN CỬ BẦU QUỐC HỘI**

# BÀI 17: NƯỚC VIỆT NAM DÂN CHỦ CỘNG HÒA TỪ SAU NGÀY 2-9-1945 ĐẾN TRƯỚC NGÀY 19-12-1946

## II. BƯỚC ĐẦU XÂY DỰNG CHÍNH QUYỀN CÁCH MẠNG, GIẢI QUYẾT NẠN ĐÓI, NẠN DỐT VÀ KHÓ KHĂN VỀ TÀI CHÍNH

### 1. Xây dựng chính quyền cách mạng

#### a. Chính trị

- 6/1/1946: Tổng tuyển cử bầu quốc hội. Bầu được 333 đại biểu
- 2/3/1946: Quốc hội khóa I họp phiên đầu tiên, bầu ra chính phủ cách mạng do Hồ Chí Minh đứng đầu.

**BÀI 17: NƯỚC VIỆT NAM DÂN CHỦ CỘNG HÒA  
TỪ SAU NGÀY 2-9-1945 ĐẾN TRƯỚC NGÀY 19-12-1946**



**KÌ HỌP ĐẦU TIÊN CỦA QUỐC HỘI KHÓA I (2/3/1946)**

**BÀI 17: NƯỚC VIỆT NAM DÂN CHỦ CỘNG HÒA  
TỪ SAU NGÀY 2-9-1945 ĐẾN TRƯỚC NGÀY 19-12-1946**



**CHÍNH PHỦ ĐẦU TIÊN**

# BÀI 17: NƯỚC VIỆT NAM DÂN CHỦ CỘNG HÒA TỪ SAU NGÀY 2-9-1945 ĐẾN TRƯỚC NGÀY 19-12-1946

## II. BƯỚC ĐẦU XÂY DỰNG CHÍNH QUYỀN CÁCH MẠNG, GIẢI QUYẾT NẠN ĐÓI, NẠN DỐT VÀ KHÓ KHĂN VỀ TÀI CHÍNH

### 1. Xây dựng chính quyền cách mạng

#### a. Chính trị

- 6/1/1946: Tổng tuyển cử bầu quốc hội.
- 2/3/1946: Quốc hội khóa I họp
- 9/11/1946: Thông qua bản Hiến pháp đầu tiên của nước Việt Nam dân chủ cộng hòa.





# BÀI 17: NƯỚC VIỆT NAM DÂN CHỦ CỘNG HÒA TỪ SAU NGÀY 2-9-1945 ĐẾN TRƯỚC NGÀY 19-12-1946

## II. BƯỚC ĐẦU XÂY DỰNG CHÍNH QUYỀN CÁCH MẠNG, GIẢI QUYẾT NẠN ĐÓI, NẠN DỐT VÀ KHÓ KHĂN VỀ TÀI CHÍNH

### 1. Xây dựng chính quyền cách mạng

#### b. Quân sự

- 9/1945: Việt Nam giải phóng quân đổi thành Vệ quốc đoàn.
- 22/5/1946: Vệ quốc đoàn đổi thành Quân đội Quốc gia Việt Nam.

**BÀI 17: NƯỚC VIỆT NAM DÂN CHỦ CỘNG HÒA  
TỪ SAU NGÀY 2-9-1945 ĐẾN TRƯỚC NGÀY 19-12-1946**



**QUÂN ĐỘI QUỐC GIA VIỆT NAM**

# BÀI 17: NƯỚC VIỆT NAM DÂN CHỦ CỘNG HÒA TỪ SAU NGÀY 2-9-1945 ĐẾN TRƯỚC NGÀY 19-12-1946

## II. BƯỚC ĐẦU XÂY DỰNG CHÍNH QUYỀN CÁCH MẠNG, GIẢI QUYẾT NẠN ĐÓI, NẠN DỐT VÀ KHÓ KHĂN VỀ TÀI CHÍNH

1. Xây dựng chính quyền cách mạng
2. Giải quyết nạn đói, nạn dốt và khó khăn  
về tài chính

# BÀI 17: NƯỚC VIỆT NAM DÂN CHỦ CỘNG HÒA TỪ SAU NGÀY 2-9-1945 ĐẾN TRƯỚC NGÀY 19-12-1946

## II. BƯỚC ĐẦU XÂY DỰNG CHÍNH QUYỀN CÁCH MẠNG, GIẢI QUYẾT NẠN ĐÓI, NẠN DỐT VÀ KHÓ KHĂN VỀ TÀI CHÍNH

1. Xây dựng chính quyền cách mạng
2. Giải quyết nạn đói, nạn dốt và khó khăn về tài chính
  - a. Giải quyết nạn đói

# BÀI 17: NƯỚC VIỆT NAM DÂN CHỦ CỘNG HÒA TỪ SAU NGÀY 2-9-1945 ĐẾN TRƯỚC NGÀY 19-12-1946

## BIỆN PHÁP TỨC THỜI



**Cử động cứu đói**



**Cụ Ngô Tử Hạ đại biểu cao tuổi nhất  
kéo xe quỳên góp, phân phối gạo cứu đói**

# BÀI 17: NƯỚC VIỆT NAM DÂN CHỦ CỘNG HÒA TỪ SAU NGÀY 2-9-1945 ĐẾN TRƯỚC NGÀY 19-12-1946

## BIỆN PHÁP LÂU DÀI



## TĂNG GIA SẢN XUẤT

**BÀI 17: NƯỚC VIỆT NAM DÂN CHỦ CỘNG HÒA  
TỪ SAU NGÀY 2-9-1945 ĐẾN TRƯỚC NGÀY 19-12-1946**

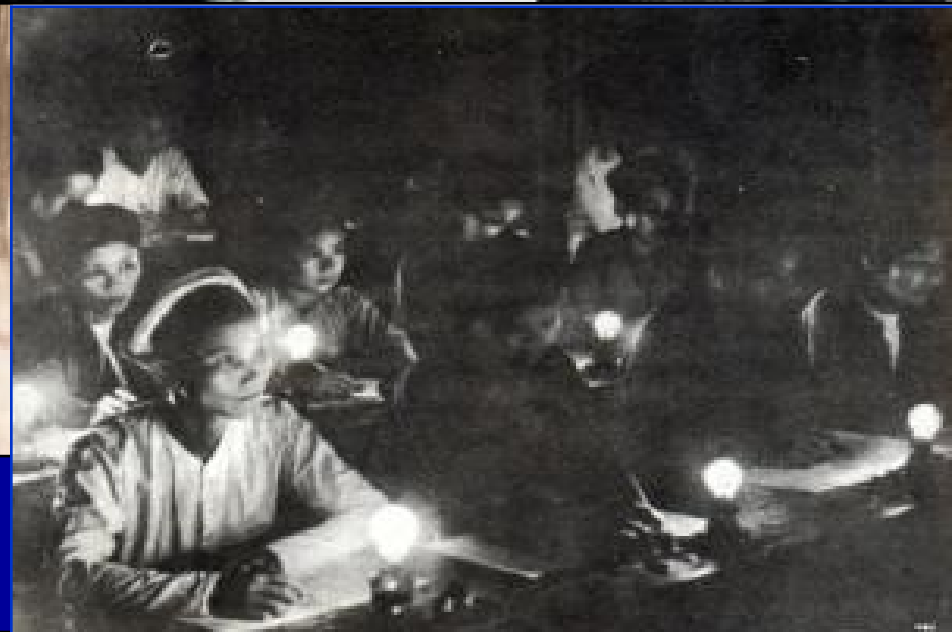
**II. BƯỚC ĐẦU XÂY DỰNG CHÍNH QUYỀN  
CÁCH MẠNG, GIẢI QUYẾT NẠN ĐÓI, NẠN  
DỐT VÀ KHÓ KHĂN VỀ TÀI CHÍNH**

- 1. Xây dựng chính quyền cách mạng**
- 2. Giải quyết nạn đói, nạn dốt và khó khăn về tài chính**
  - a. Giải quyết nạn đói**
  - b. Giải quyết nạn dốt**



# BÀI 17: NƯỚC VIỆT NAM DÂN CHỦ CỘNG HÒA TỪ SAU NGÀY 2-9-1945 ĐẾN TRƯỚC NGÀY 19-12-1946

## Xóa nạn mù chữ

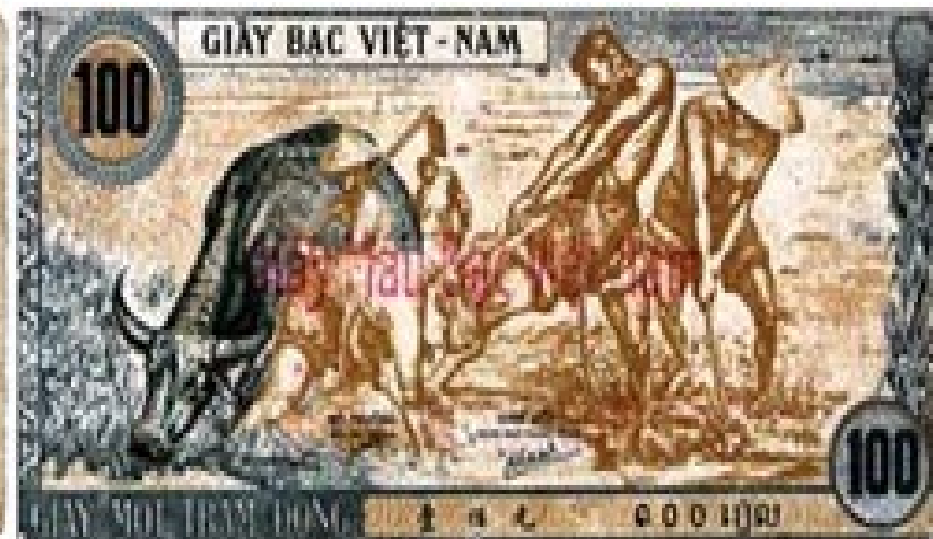


**BÌNH DÂN HỌC VỤ**

# BÀI 17: NƯỚC VIỆT NAM DÂN CHỦ CỘNG HÒA TỪ SAU NGÀY 2-9-1945 ĐẾN TRƯỚC NGÀY 19-12-1946

## II. BƯỚC ĐẦU XÂY DỰNG CHÍNH QUYỀN CÁCH MẠNG, GIẢI QUYẾT NẠN ĐÓI, NẠN DỐT VÀ KHÓ KHĂN VỀ TÀI CHÍNH

1. Xây dựng chính quyền cách mạng
2. Giải quyết nạn đói, nạn dốt và khó khăn về tài chính
  - a. Giải quyết nạn đói
  - b. Giải quyết nạn dốt
  - c. Giải quyết khó khăn tài chính



**Những đồng tiền đầu tiên của nước Việt Nam Dân Chủ Cộng Hòa**

# BÀI 17: NƯỚC VIỆT NAM DÂN CHỦ CỘNG HÒA TỪ SAU NGÀY 2-9-1945 ĐẾN TRƯỚC NGÀY 19-12-1946

## 2. Giải quyết nạn đói, nạn dốt và khó khăn về tài chính

KHÓ KHĂN	BIỆN PHÁP KHẮC PHỤC	KẾT QUẢ
<b>NẠN ĐÓI</b>	<ul style="list-style-type: none"><li>- <i>Nhường cơm sẻ áo</i>, quyên góp, điều hòa thóc gạo</li><li>- <i>Tăng gia sản xuất</i>; giảm tô 25%; tạm cấp RD</li></ul>	Nạn đói được đẩy lùi
<b>NẠN DỐT</b>	<ul style="list-style-type: none"><li>- 8/9/1945: lập <i>Nha bình dân học vụ</i>.</li><li>- Phát động phong trào xoá nạn mù chữ</li></ul>	Xóa mù chữ cho hơn 2,5 triệu người
<b>TÀI CHÍNH</b>	<ul style="list-style-type: none"><li>- Kêu gọi ND quyên góp, xây dựng <i>tuần lễ vàng</i></li><li>- 23/11/1946: lưu hành tiền Việt Nam.</li></ul>	Quyên góp: 370kg vàng và 20 triệu đồng

**BÀI 17: NƯỚC VIỆT NAM DÂN CHỦ CỘNG HÒA  
TỪ SAU NGÀY 2-9-1945 ĐẾN TRƯỚC NGÀY 19-12-1946**

## **CỦNG CỐ**

**Nắm vững lại những nhận thức sau đây:**

- Những nét chính tình hình nước ta sau cách mạng tháng Tám 1945.**
- Nguyên nhân nào giúp ta vượt qua khó khăn sau cách mạng tháng Tám 1945?**
- Ý nghĩa chính trị của cuộc tổng tuyển cử 6/1/1946?**
- Ý nghĩa của những kết quả đã đạt được trong việc giải quyết khó khăn đối nội?**

**BÀI 17: NƯỚC VIỆT NAM DÂN CHỦ CỘNG HÒA  
TỪ SAU NGÀY 2-9-1945 ĐẾN TRƯỚC NGÀY 19-12-1946**

# **DẶN DÒ**

**Ôn tập, củng cố lại kiến thức đã học.  
Đọc trước mục III: Đấu tranh chống ngoại  
xâm và nội phản, bảo vệ chính quyền cách  
mạng – Bài 17 – SGK lớp 12 trang 125)**

**BÀI 17: NƯỚC VIỆT NAM DÂN CHỦ CỘNG HÒA  
TỪ SAU NGÀY 2-9-1945 ĐẾN TRƯỚC NGÀY 19-12-1946**

# THAM KHẢO

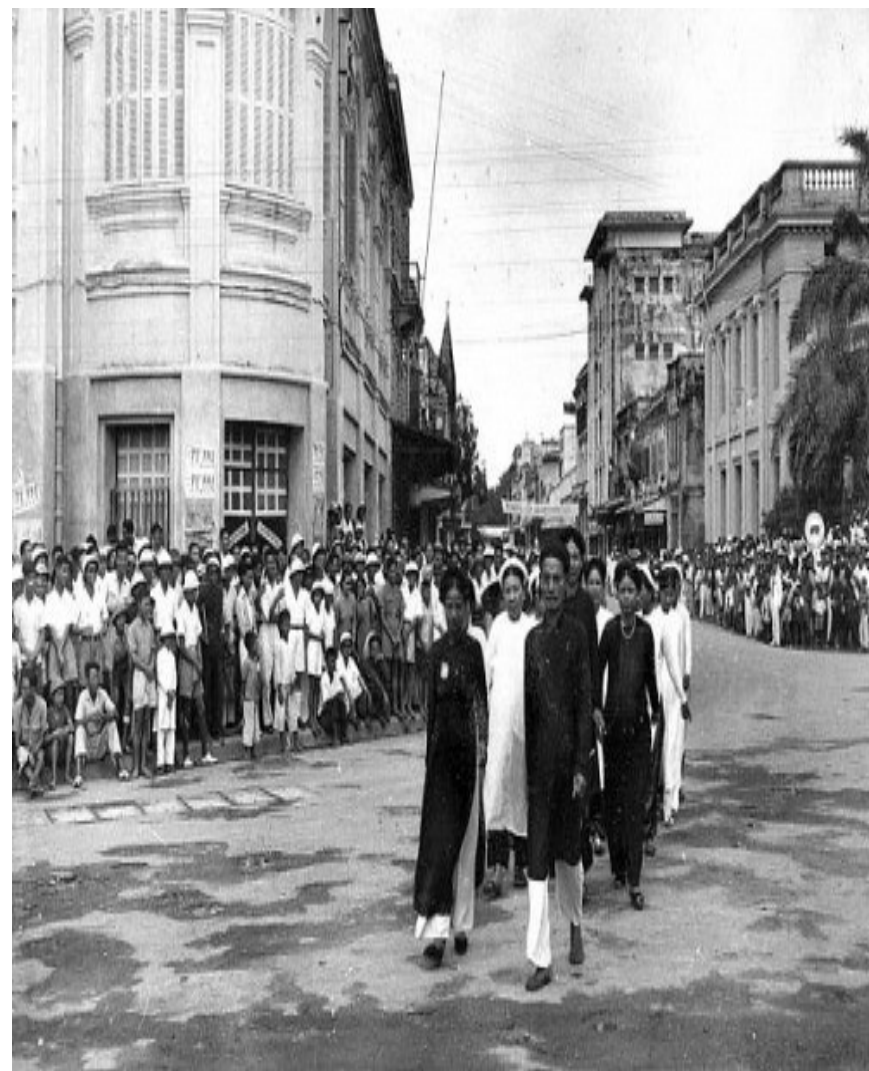
## **CA DAO CỔ ĐỘNG HƯỞNG ỨNG “TUẦN LỄ VÀNG”**

Đeo bông chỉ tổ nặng tai  
Đeo kiềng nặng cổ hỡi ai có vàng!  
Làm dân một nước vẻ vang  
Đem vàng cứu nước giàu sang nào tà!  
Góp vàng đổi súng cối xay  
Bắn tan giặc, nước có ngày vinh quang  
Mỗi khi người bước ra đàng  
Cổ tay chẳng xuyên, chẳng vàng dễ coi  
Lúc này làm dáng càng nhờ  
Hãy đem vàng để phụng thờ nước non!  
Người còn thì của hãy còn  
Nước tan, nhà mất vàng son làm gì!





**Các tầng lớp nhân dân thủ đô  
đi ủng hộ Tuần lễ vàng**



**Giới công thương Hà Nội  
tham gia tuần lễ vàng**





**Những đồng tiền đầu tiên của nước Việt Nam Dân Chủ Cộng Hòa**



